

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 35
jún 2025
cena 2 eurá

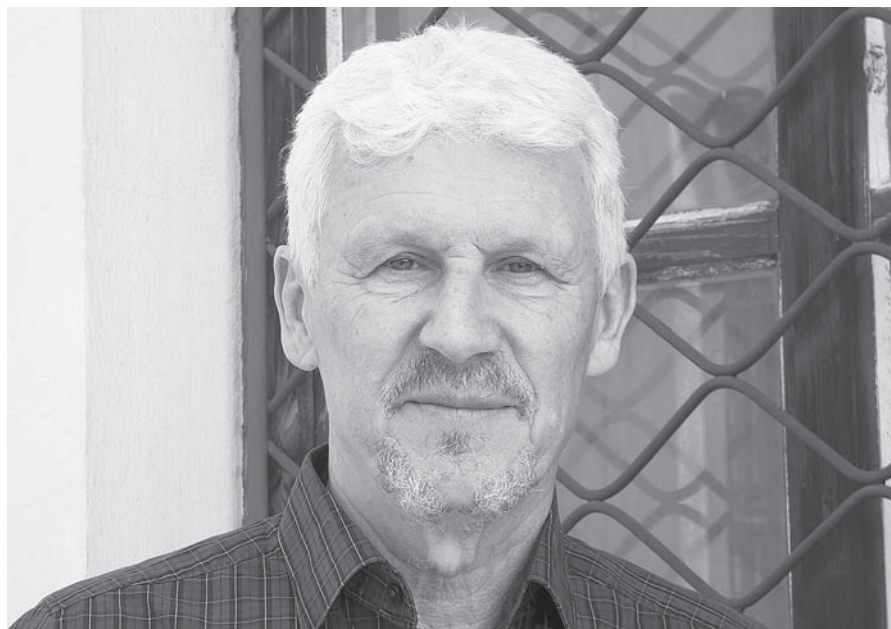
6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Jáchymov – peklo na zemi

NÁŠ ROZHOVOR

V programoch rodovej rovnosti či gender ideológie je prioritou odstraňovanie stereotypov. Ibaže za stereotyp sú považované tradície, náboženské presvedčenie a napokon aj manželstvo. Všetko, čo priniesla civilizácia. Slovensko až do nástupu komunistickej éry bolo silne naviazané na dedičstvo otcov. Dokazuje to aj príbeh rodiny Miroslava PLEČENÍKA (1958), ktorého otec Michal sa stal politickým väzňom práve preto, že sa nechcel vzdať svojej identity. Bránil svojho duchovného učiteľa pred pazúrmí ŠtB a letákmi upozorňoval na teror nastupujúcej komunistickej tyranie, čím si vyslúžil Jáchymov. Systém už v 50. rokoch minulého storočia sa chcel zbaviť Cirkvi, stáročnej nositeľky tradícií a nikto mu nemal stáť v ceste. V súčasnosti to progresívcia robia síce sofistikovanejšie, no o to zákernejšie.

Ing. Miroslav Pleceník

Foto Eva Zelenayová

● V roku 1948 už naplno prevzala moc komunistická strana a v jej programe nebolo len zrušenie súkromného vlastníctva výrobných prostriedkov, ale najmä zrušenie náboženského presvedčenia veriacich. Zasiahlo to aj vašu rodinu?

Samozrejme. Kresťanský život a ná-

rodné čítanie v tom čase patrili do základnej výbavy človeka. Každú nedeľu sme chodili do kostola. Otec pochádzal z maloroľníckej rodiny, narodil sa v roku 1927 v Sliepkovciach. Ešte pred jeho narodením otec odišiel do USA, takže ho vychovávala len mama.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda
Odkaz jáchymovského pekla 2
Vyhlásenie 3
Eva Zelenayová
Komunizmus večne živý 3

Jáchymovské peklo 4-5-6-7
Juraj Vrábel
Cena primátora Štefanovi Novákovi 8

Vendelín Šuran
Bohdanovce – symbol kolektivizácie 8
Marián Tkáč
Prečo tolerujeme piatu kolónu 9

Martin Homza
Svätopluk a vznik Strednej Európy – V. časť 12
Stanislav Hvozdík
Ján Vojtašák: Môj životopis 13

ročník 35 • jún 2025

Odkaz jáchymovského pekla

V sobotu 24. mája 2025 sa uskutočnilo v Jáchymove pietne zhromaždenie. Konal sa 36. ročník podujatia Jáchymovské peklo, na ktorom sa zúčastnila aj naša organizácia. Pri tejto príležitosti ako hosť pri pamätníku Brána ku slobode vystúpil s prejavom predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Uverejňujeme ho v plnom znení namiesto obvyklého úvodníka.

Ján Litecký Šveda, predseda PV ZPKO a Vlasta Preislerová, predsedníčka spolku Nositelia odkazu Jáchymovského pekla

Foto Eva Zelenayová

Vážení prítomní, vzácní hostia, dámy a páni

dovoľte mi pár slov na tomto utrpením presiaknutom mieste, pred pamätníkom obetiam červeného teroru, pred ktorými sa hlboko skláňame.

Dnes chcem predstaviť iba jedno konkrétne svedectvo, svedectvo človeka, ktorý pomáhal roztáčať toto neľudské koleso smrti. Bol to Ladislav Holdoš, jeho portrét sme si mohli pozrieť na pripravovanej výstavke v Červenej veži smrti vo Vykmánove, kde bol zaradený na otrocké práce. Bol to nepokojný typ, čo ho zaviedlo až do Španielskej občianskej vojny. Keďže táto sa vyznačovala o.i. aj masovým vraždením kňazov a mníšiek, tak asi preto ho po vojne komunisti spravili poverením pre veci cirkevné. Ibaže v roku 1951 sa aj on ocitol na strane tých, ktorých tak ochotne pomáhal prenasledovať. Z jeho opisov neľudských pomerov v komunis-

tických väzniciach vyberiem iba jeden malý odstavec zo začiatkov jeho väznenia:

Ladislav Holdoš zaznamenal toto

„Ráno sa stalo niečo otrasné. Otvorili sa dvierka a do klieťky vliezol strážny vojak s putňou. S putňou výkalov. Prikazoval mi, aby som sa umyl. Odmietol som a ukazoval, že voda nie je čistá. Strážny však prikazoval: Mýť sa! Znovu som nechcel, až ma chytil za krk, strčil mi do tej putne hlavu a začal ma v nej máčať. Bol som bez seba: čo sa to so mnou deje? Kto vlastne som? Nech už si myslia o mojom previnení čokoľvek, takto predsa nie je možné jednať s človekom!

Poznal som už do tej doby veľa väzňov, kde som bol ako nepriateľ toho či onoho režimu, v Španielsku, vo Francúzsku, kde som bol v rukách surovcov, ale nikde, ani v nacistickom buchenwaldskom lágri nezneuctovali ľudí tak ako tu u nás.“

Tak toto je svedectvo komunistu, ktorý sám píše, že zažil väzenia v piatich krajinách. To veru nie je žiadne ohováranie od nejakého zaujatého „buržuja“ či „kulaka“, či nedajbože „špióna Vatikánu“.

Politickí väzni kompasom spoločnosti

Ale poďme k dnešku. Zakončím podobne ako minule: na tomto mieste treba zdôrazniť, že šialené 20. storočie so svojimi diktatúrami by už aspoň trochu mohlo ľuďom otvoriť oči, že poslušnosť voči choromyseľným konštrukciám nikdy nekončí dobre. Naopak, vytvára iba priestor pre lži a teda rozklad všetkého. A hlavne nestráviteľnú nenávisť. Nekonečnú nenávisť hlupáka voči svetu, ktorý sa nespráva podľa jeho slabomyseľných ideálov. Nakoniec, nenávisť voči všetkému lepšiemu a krajšiemu hlása marxizmus už od samého začiatku. No politickí väzni by mali byť pre spoločnosť tým kompasom, ako sa netreba prepožičať nijakej obľudnosti, ani nijakým nezmyselným konštruktom, ktoré nemajú najmenší prienik so skutočnosťou. Ani historickou, ani kultúrnou, ani biologickou. Práve politickí väzni tvoria tú prirodzenú aristokraciu národa, tvrdo gniaveného diktatúrou s celou jej chudobou – tak kultúrnou ako aj ekonomickou – oni sú tá ozajstná morálna chrbtica spoločnosti s nepodplatiteľnou pamäťou. Preto sú takým trňom v oku všetkým novodobým manipulátorom, rovnako starým bolševikom ako aj mladšej nekominterne, ktorá by ich najradšej opäť vymazala zo spoločenského diskurzu. Ďakujem za pozornosť.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska (KPVS) • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Bruno Čanádý, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 2 EUR • **Predplatné 20 EUR/kalendárny rok** • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciam** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Vyhlásenie

PV ZPKO s neslýchaným rozhorčením prijali správu o konaní prokurátora, ktorý sa usiluje zneuctiť pamiatku mučeníka komunizmu biskupa Jána Vojtáššáka, odsúdeného bývalým režimom preto, že nebol ochotný mu slúžiť.

„Pomenovanie námestia v Dolnom Kubíne po biskupovi Jánovi Vojtáššákovi je nepripustné a v rozpore so zákonom.“ Konštatuje to prokurátor Generálnej prokuratúry (GP) SR Peter Mihál, podľa ktorého „ide o pomenovanie po predstaviteľovi režimu Slovenskej republiky z rokov 1939 až 1945 alebo iného režimu založeného na fašistickej alebo nacistickej ideológii“.

Okrem toho, že viditeľne pretrvávajú nenávisťní komunistickej slovník, ktorý svojvoľne používa cudzie slová bez znalosti ich obsahu, Ján Vojtáššák nebol nijakým predstaviteľom režimu. V období prvej Slovenskej republiky bol za Cirkev menovaný do Štátnej rady, poradného orgánu vlády, ktorá nebola súčasťou výkonnej moci. Tvrdiť, že sa podieľal na nacistických zločinoch je nehorázna lož. O represáliách proti trom slovenským biskupom Vojtáššákovi, Buzalkovi a Gojdičovi rozhodla cirkevná šesťka ÚV KSČ na svojom zasadnutí 27. februára

1950. Štátny súd v Bratislave 15. januára 1951 vyniesol rozsudok, ktorým bol biskup Ján Vojtáššák vo veku 73 rokov, z dôvodov záujmov komunistickej moci pri tvorbe režimovej tzv. vlasteneckej cirkvi, nespravodlivo odsúdený na 24 rokov väzenia, konfiškáciu majetku a peňažný trest 500-tisíc korún pre vykonštruované zločiny vojenskej zrady, vlezrady, úkladov proti republike a vyzvedačstva v prospech Vatikánu (!).

Ján Vojtáššák bol v roku 1990 súdne rehabilitovaný. Pápež Ján Pavol II. na Mariánskej hore v Levoči 3. júla 1995 počas homílie priamo vyzval Slovákov k začatiu beatifikácie Jána Vojtáššáka. Ako píše Ľuboslav Hromják v životopisnom diele o Vojtáššákovi, silná komunistická kampaň sa značne podpísala na vytváraní nepravdivého obrazu Jána Vojtáššáka ako zločineckého biskupa. Preto sa ohradujeme voči konaniu prokurátora Generálnej prokuratúry SR Petrovi Mihálovi proti mučeníkovi komunistickej zločiny Jánovi Vojtáššákovi a považujeme ho za bezprecedentný útok na ľudí, ktorí sa postavili voči komunistickému režimu. Ak sa predstaviteľ súčasnej moci odváži zneuctiť pamiatku biskupa Vojtáššáka, kde máme záruku, že pohon na obete komunizmu nebude pokračovať?

Predsediťstvo PV ZPKO

Komunizmus večne živý

V ostatnom čase sa toho vo verejnom živote nahromadilo viac než dosť. Doma aj vo svete. Zomrel pápež František, konkláve zvolilo pápeža Leva XIV. Väčšina médií okamžite reagovala, že nový pápež bude nasledovať Františka. Že sa bude sociálne orientovať, lebo Lev XIII. vydal encykliku Rerum Novarum, zameranú na sociálne dôsledky zmeny v hospodárskej oblasti. Ibaže pontifikát Leva XIII. nebol len o sociálnych otázkach. Lev XIII. bol predovšetkým veľkým bojovníkom Cirkvi proti ideológiám devastujúcim morálku ľudí. Či išlo o liberalizmus, socializmus alebo nihilizmus. Ešte ako kardinál Pecci inicioval protest, v ktorom sa o.i. hovorilo: „Žalujeme na bezuzdnosť divadla a tlače a na osídla kladené ustavične prostým a zbožným mysliam...“ Ak si nový pápež zvolil meno Lev XIV., azda preto, že vidí spoločnosť v podobnom marazme ako bola na sklonku 19. storočia? Čitatelia Svedectva sa mohli dôverne oboznámiť s Levom XIII. v čísle 4/2023, v rozhovore so znalcom života a diela tohto pápeža, docentom Ľuboslavom Hromjákom. Ak si Lev XIV. zvolí cestu svojho menovca, bezpochyby bude veľkým prínosom pre Cirkev aj pre spoločnosť.

Veľký ohlas vyvolali oslavy konca druhej svetovej vojny. Najmä preto, že premiér Robert Fico vycestoval do Moskvy položiť kvety na hrob neznáme-

ho vojaka. Akosi priveľa zabíjania je okolo nás, takže uctenie si pamiatky padlých nevyvoláva patričnú úctu. Žiaľ.

Bez povšimnutia politikov či médií sa mihlo konštatovanie ministra školstva Tomáša Druckera v televíznej diskusii, kde konštatoval, že prvá Slovenská republika bol fašistický štát. Podľa historikov nebol. Nie je dobré, keď minister školstva nemá v takej zásadnej otázke jasno. Na polarizácii spoločnosti má veľký vplyv aj neznalosť našej histórie.

SLOVO SVEDECTVA

Už 80 rokov sa na Slovensku konajú veľkolepé oslavy porážky fašizmu. Kedy sa v podobnom duchu budú niesť oslavy porážky komunizmu? Vo svete má komunizmus na svojom konte sto miliónov mŕtvych. Podľa bývalého riaditeľa Slovenského národného archívu JUDr. Dáriusa Rusnaka bolo zo Slovenska do sovietskych gulagov odvlečených a zajatých 69 tisíc osôb. V rozhovore z 24.9.1992 pre denník Koridor uvádza, že NKVD o každej tejto osobe viedlo záznam približne na siedmich dotazníkových stranách. Dodnes sa nenašiel spôsob, ako tieto vzácne archívne dokumenty dostať na Slovensko. Prečo? Prečo sa o ich osudy Slovensko nezaujíma? Lebo išlo o kolaboráciu komunistov s NKVD? Počas osláv skončenia vojny samotný prezident SR Peter Pellegrini vyzýval na pravdivý obraz histórie. Je najvyšší čas.

A už iba poznámka na okraj. Tak ako v súčasnosti, aj počas vlády Vladimíra Mečiara organizovala opozícia protivládne mítingy. Hneď po vzniku SR. Tiež z tribún zneli varovné slová, že premiér nás ťahá na východ, hoci práve Mečiar podpisoval dohody o vstupe SR do EÚ a NATO. Dodnes sa Mikuláš Dzurinda chváli, že jeho vláda zorganizovala jediné platné referendum o vstupe Slovenska do EÚ. Keby Mečiar nevyzval svojich voličov, aby sa zúčastnili referenda, žiadna sláva by nebola. Ak v súčasnosti hľadáme zdroj nenávisťných prejavov, spomeňme si na slová Jána Čarnogurského z tribúny na Nám. SNP. „My vás naučíme báť sa“, vyhrážal sa vtedajšej vláde Mečiara. Už ste zabudli, páni z KDĽ? Keď tvrdíte, že Smer s premiérom sa nechávajú počuť, ako idú bojovať proti nenávisti v našej spoločnosti, pričom ju sami živia?

Dnešná opozícia akoby cez kopirák robí to isté Ficovi. Mám osobnú skúsenosť s Jánom Čarnogurským. Na otázku, prečo organizujú mítingy za slobodu slova, keď slobodu slova nikto neohrozuje, povedal - preventívne. O vtipoch sa hovorí, dvakrát opakovaný vtip nie je vtip. No na politickú reprízu ľudia ešte vždy naletia.

Takže tak je to na našom Slovensku.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Na miestach jáchymovského pekla

Vo štvrtok 22. mája t.r., na pravé poludnie, sa autobus s takmer päťdesiatkou členov a sympatizantov PV ZPKO vydal na cestu z Bratislavy do Jáchymova. Naša organizácia zorganizovala účasť na pietnom zhromaždení Jáchymovské peklo – 36. ročník pri príležitosti 35. výročia vzniku organizácie.

V Jáchymove a v jeho okolí už nejestvujú koncentračné tábory, v ktorých boli väznení politickí väzni v päťdesiatych rokoch minulého storočia. Zachovala sa iba Veža smrti v meste Ostrov, časti Vykmánov, kde sa upravovala uránová ruda. Padala z výšky siedmeho poschodia a väzni bez akýchkoľvek ochranných prostriedkov s ňou pracovali. Dokonca českému ministerstvu kultúry sa podarilo zaradiť Vežu smrti medzi národné kultúrne pamiatky a rovnako do zoznamu UNESCO. Na múre veže sa nachádza pamätná tabuľa venovaná politickým väzňom komunizmu.

Další pamätník je na cintoríne v Hornom Slavkove a tretí Brána ku slobode v Jáchymove. Na všetkých troch pamätných miestach sa 23. a 24. mája uskutočnili pietne akty kladenia vencov a príhovory hostí. V Jáchymove odslúžil sv. omšu za politických väzňov komunizmu v Kostole sv. Joachima plzenský biskup Tomáš Holub. Koncelebroval aj náš duchovný Ján Košiar.

Ján Litecký Šveda a Helena Halková v Hornom Slavkove. Foto Eva Zelenayová

Najväčšie väzenie na svete

Pietneho aktu v Hornom Slavkove sa zúčastnil slovenský veľvyslanec v Českej republike Martin Muránsky. K prítomným sa za našu organizáciu prihovril Ján Košiar. Povedal: „Tisíce ľudí u nás sa nezmierili s komunistickým mýtom o štátoch robotníkov a roľníkov, o živote v spoločnosti bez Boha, ktorý trval vyše štyroch desaťročí,“ a pripomenul: „Jáchymovské bane boli iste najhoršími tábormi nútených prác, kde mnohí prišli o život. St-

Alžbeta Loudová stretla v Teplej rodáka, predstaveného kláštora Augustína Kováčika.

Foto Eva Zelenayová

Pri Veži smrti.

Foto Eva Zelenayová

retli sa tu biskupi, kňazi, rehoľníci i civilné osoby odsúdené v nespravodlivých komunistických procesoch.“ Ako vyzerali tieto lágre? Košiar ich popísal takto: „Štátny podnik Jáchymovské bane bol obrovský kolos, porovnateľný s akýmkoľvek veľkým podnikom v republike. Mesto, vtedy obec Horný Slavkov, bola tisíckami reflektorov v teréne lepšie vysvietená ako ktorékoľvek jagajúce sa západné veľkomesto. Každá z baní, bolo ich tu vtedy spolu jede-

V Jáchymove pri Bráne ku slobode.

Foto Eva Zelenayov

V Kostole sv. Joachima.

Foto Eva Zelenayová

nást, mala hneď vedľa svoj trestanecký tábor. Areály oddeľovala prašná cesta, medzi zdvojenými ostrnatými plotmi po oboch stranách. Vysoké boli najmenej tri metre. A každých sto metrov boli vysoké veže a na nich vojaci so samopalmi.“ (...) „Jáchymovské bane v tom

čase predstavovali najväčšie väzenie na svete, cez ktoré v rokoch 1949 až 1961 prešli tisíce triednych nepriateľov, politických väzňov, mnohí tieto neľudské podmienky neprežili.“ Uviedol, že „do našej organizácie po jej založení v roku 1990 sa prihlásilo vyše

4000 bývalých politických väzňov. Z našich záznamov vyplýva, že vyše 800 ich bolo tu, na Jáchymovsku“. Príhovor zakončil modlitbou za väznených.

Nechceme globalizovanú spoločnosť

V to piatkové popoludnie sme sa zastavili pri Veži smrti v Ostrove – Vykmánove. Po oficiálnom programe, ktorý požehnaním ukončil duchovný Košiar, nasledovala prehliadka vnútorných priestorov. K bannerom s menami väznených pribudli tabule s ďalšími menami. Svojho otca si medzi nimi našla predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove Mária Dvorčáková.

Sobotné predpoludnie sa začalo sv. omšou, po nej nasledovalo kladenie vencov a príhovory hostí. Prítomných oslovil aj predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda, text uverejňujeme na druhej strane Svedectva.

Svojou aktuálnosťou zaujal text Ing. Lubomíra Modroviča z Českej republiky. Položil rečnícku otázku: „Už vyše tridsaťpäť rokov sa u nás buduje demokracia a v akej dobe žijeme? Aká je súčasná doba a spoločnosť? Zasa sú tu strany a politici, ktorí sú presvedčení o svojej jedinej pravde, nechcú navzájom diskutovať. A výsledkom je rozdelená spoločnosť, ktorú už máločo spája. Dokonca nás presvedčajú, že musíme pochopiť, že konečným cieľom je globálna univerzálna spoločnosť bez hraníc, spoločenstvo bez rasy, bez viery, bez národa, bez pohlavia, bez emisií a bez nepriateľov.“ A to sa nepáči ľuďom, ktorí sa postavili proti komunistickej diktatúre v Česku aj na Slovensku.

Eva Zelenayová

Časť účastníkov spomienky v Jáchymove.

Foto Eva Zelenayová

Mária Dvorčáková s vnučkou vo Veži smrti.

Foto Eva Zelenayová

Prečo cestujem do Jáchymova?

Cestou z Bratislavy do Jáchymova sa podelili účastníci zájazdu o svoje názory čo ich motivovalo, aby navštívili toto miesto utrpenia.

Soňa Šubová

V rokoch 1950-1956 môj otec ako politický väzeň fáral uránovú rudu v troch baniach na Jáchymovsku. Po druhej svetovej vojne bol jedným z tých, čo stavali Trať mládeže. Tam spoznal množstvo mladých ľudí. Chceli poznať svet, s kamarátmi sa vybral do Rakúska. Legálne. Rozhodol sa však vrátiť sa po priateľku a to sa mu stalo osudným. Už na hraniciach ho zatkli, že zradil Československú republiku. Otec by sa tohto roku dožil sto rokov a tak sme si v rodine hovorili, že by bolo zaujímavé navštíviť tie miesta, kde trpel. V Jáchymove som ešte nebola.

Marián Ištók

Idem kvôli otcovi aj s dcérou. Bol členom Bielej légie, dostal 15 rokov väzenia. Veľa si vytrpel. Za slobodu viero- vyznania, za Slovenskú republiku. Kto nestihol ujsť, tých pozatvárali. Celú skupinu. Len sa obávam, že sa to vracia a preto má význam si pripomínať toto obdobie, aké utrpenie prinieslo ľuďom, čo sa postavili proti útlaku. Vidíme to na Šimečkovej rodine. Starý otec bol komunista, poradca preziden-

Vľavo Soňa Šubová a Anna Mesárošová.

Foto Eva Zelenayová

ta V. Havla. A je tu jeho syn a vnuk čo robia politiku v línii starého otca.

Helena Halková

Vždy som túžila tam ísť. Nepoznala som ľudí, ktorí tam trpeli, ale veľmi si vážim všetkých politických väzňov a chcem sa pokloniť ich pamiatke. Chcem tie miesta vidieť na vlastné oči, aby sa vo mne upevnila blízkosť s ich utrpením a aby som sa za nich pomodlila. Želám si, aby naše deti neza- búdali na to, čo všetko bolo treba obe- tovať za našu slobodu.

Kvetoslav Gregor

Chodím do Jáchymova preto, lebo tam môj otec doloval pre našich „so- vietskych kamarátov“ uránovú rudu

zadarmo. Mal sa tam tak vynikajúco, že schudol z 90 kg na 40 kg, a keď sa doma vyzliekol bol celý popálený, do- rezaný. Na základe falošného udania bol odsúdený na deväť rokov väzenia za špionáž. Idem vzdať úctu politickým väzňom, lebo to, čo si tam oni vytrpeli, o tom dnes málokto vie, o tých zloči- noch komunizmu.

Patrik Eckert, nar. 1991

Moja prababka bola ľudovým sú- dom odsúdená, lebo viedla ženský spolok Hlinkovej ľudovej strany a pod- porovala samostatnú štátnosť. Preto sa stala nežiadúcim živlom v obnovenom Československu. Trpezlivo mi vysvetlo- vala, čo bol bolševizmus, komuniz- mus, prečo je to nebezpečné, aké ne- právnosti robili ľuďom a ako sa vystríhať totalitným režimom. Po revolúcii pra- babka dosť aktívne riešila navrátenie majetku, ktorý jej zobrali, no najmä chcela prinavrátiť rodičovskú vilu v Modre, v ktorej sídli krajský archív. Nakoniec ju odškodnili nejakou smieš- nou sumou, že jej nemôžu vrátiť ne- hnuteľnosti, lebo ide o oblasť štátneho záujmu. Keď som pochopil, čo sa našej rodine stalo, pýtal som sa prababky, prečo ten majetok nemáme späť. A ona mi vysvetlila, že jednoducho tí ľudia, ktorí jej ten majetok zobrali, zo- stali v úradoch. Takže je dôležité pripo- mínáť si ľudí, ktorí bezdôvodne trpeli a bojovať proti totalitným režimom.

Marián Ištók s dcérou, za nimi pri okne Kvetoslav Gregor vedľa Pavol Zuskáč a za nimi Martin Lacko.

Foto Eva Zelenayová

Zľava Peter Prokop, Patrik Eckert a Martin Lacko.

Foto Eva Zelenayová

Martin Lacko

Je dobré, že sa organizujú takéto podujatia, hoci len v úzkom kruhu organizácie bývalých politických väzňov. Škoda, že to nemá väčší dosah, spoločenskú propagáciu, najmä na školy. Hoci máme zákon o zločinoch komunizmu a fašizmu, ale faktický iba tá druhá totalitná ideológia sa stále propaguje a hovorí o nej. Mnohé základné i stredné školy povinne chodia do Osvienčimu, no nepočul som o tom, aby nejaká škola zorganizovala zájazd do Jáchymova. Takže je dobré, že aspoň taký malý krôčik sa spravil k prezentácii obľudnosti tohto druhého totalitného systému.

Peter Prokop

Idem tam hlavne kvôli môjmu ujo-
vi. Nakoľko bol zásadový veriaci a čes-
ný človek tak mal smolu, že po vojne
sa zmenil režim a pobudol v Jáchymo-
ve, aj v iných väzniciach. Jeho príbeh
som povedal pre Svedectvo č. 9/2024.

Anna Benčátová a Jozef Herman.

Foto Eva Zelenayová

ko. Boli sme štyri deti. Pamätám sa, ako otecko v strachu počúval Rádio Slobodná Európa. Ustavične nás upozorňoval, aby sme o tom nikde nehovorili. Všetko čo mal mu zobral štát do družstva, kde robil ťažkú prácu. Nemal rád komunistov. Je mi ľúto, že sme sa o týchto veciach nikdy nerozprávali, nemala som o to záujem, nechápala som tieto veci. A teraz je neskoro, minulosť zostala nevypovedaná. Manželov otec bol učiteľom matematiky, fyziky a hudobnej výchovy. Kvôli náboženskému presvedčeniu ho vyhodili zo školstva. Kopal kanály v dedine. Jeho manželka učila slovenčinu. Kolegyňa

Helena Halková

Foto Eva Zelenayová

Anna Benčátová

Už osem rokov som členkou organiza-
cie. Sestrin manžel bol politickým
väzňom, žijem s touto organizáciou. Osobne som toho zlého až toľko neza-
žila, ale viem, že sme žili skromne, ťaž-

jej podstrčila modlitebnú knižku do zá-
suvky, prišla riaditeľka na čele „inšpek-
cie“ a nasledoval vyhadzov. Päť detí
a rodičia bez zamestnania. V Jáchymo-
ve som už bola na turistickom zájaz-
de, teraz som to chcela vidieť z iného
uhla pohľadu.

Jozef Herman

Som rád, že vôbec máme nejakú
organizáciu, a že nás niekam aspoň
takto pozve. Komunistom som
neveril, tak ma zavreli do väzenia. Idem sa pokloniť tým, čo tam trpeli. Len sa obávam, že celá demokracia
speje do štádia, že bude ešte horšie,
ako bolo za komunizmu. To môžem
povedať a nemusím sa báť? Nerád
spomínam.

Pripravila Eva Zelenayová
(Pokračovanie v budúcom čísle)

Bohdanovce – symbol kolektivizácie

Pamätník v Bohdanovciach, venovaný politickým väzňom a obetiam násilnej kolektivizácie, je jediný svojho druhu na Slovensku. Inciovala ho a aj zaplatila jeho zhotovenie pani Mária Branišová. Udalosti kolektivizácie priamo zasiahli jej rodinu. Pamätník bol odhalený 14. mája 2014 a odvtedy každoročne členovia RO PV ZPKO v Trnave organizujú pri ňom pietnu spomienku. Tohto roku sa konala 14. mája a prítomný bol aj synovec pani Branišovej Pavol Krchnák.

Text a foto Vendelín Šuran

Pamätná tabuľa dočasne umiestnená pri kostole počas rekonštrukcie.

● Vľavo predsedníčka RO PV ZPKO v Trnave Eva Hluchová, Jana Masařová, Pavol Krchnák a Vendelín Šuran.

Cena primátora Štefanovi Novákovi

Počas tohtoročných osláv Dni mesta Košice ocenil primátor mesta Jaroslav Poláček výnimočné osobnosti, čo svojím životom a ľudskosťou zanechali v Košiciach neprehliadnuteľnú stopu. Slávnostný ceremoniál sa konal 7. mája a medzi tými, čo získali Cenu primátora mesta bol aj podpredseda našej organizácie, politický väzeň Štefan Novák. A to za dlhoročnú angažovanosť za spravodlivosť v spoločnosti a podporu politických väzňov Slovenska.

Vo svojom prejave primátor mesta zdôraznil, že „oslavujeme to najdôležitejšie, čo naše mesto má. Ľudí, ktorí v tichosti budujú, liečia, učia, tvoria, chránia, spájajú a dávajú. Často bez toho, aby čakali uznanie. A práve dnes im ho môžeme symbolicky splatiť. Ďakujem vám, že pomáhate robiť z Košíc lepšie mesto nie pre seba, ale pre druhých.“

Podpredseda PV ZPKO Štefan Novák po prevzatí ocenenia.

Foto archív

Ocenený Štefan Novák už ako mladý študent levočského gymnázia nesúhlasil s nástupom komunistického režimu a keď ho jedna odbojová skupina požiadala o roznášanie letákov, niekoľkokrát tak urobil. Čoskoro však bol zatknutý a na deväť mesiacov sa ocitol vo vyšetrovacej väzbe v Koši-

ciach. Na samotke zažil psychické a fyzické týranie. Počas dňa si nemohol sadnúť a v malej cele musel ustavične chodiť. Krajský súd ho odsúdil za vlastizradu na tri roky odňatia slobody. Bol deportovaný do tábora Tmavý dŕľ v Podkrkonoší, kde počas prvých dvoch mesiacov dostávali väzni polovičné dávky jedla, lebo nedokázali splniť normu ťažby uránu. V nízkych slojoch pracoval poležiaci a bez ochranných pomôcok. Vo väzení znášal tvrdé bitky, samotku, nedostatok pitnej vody, ale aj katastrofálne hygienické podmienky.

Ocenenému srdečne blahoželáme.

Dni mesta Košice sa konajú pri príležitosti udelenia prvej erbovej listiny mestu Košice panovníkom Ľudovítom Veľkým v roku 1369 a pri výročí prvej písomnej zmienky mesta Košice. Tohto roku odvtedy uplynulo 795 rokov.

Juraj Vrábel

predseda RO PV ZPKO Košice

Pozvánka

**na spomienkové stretnutie pri príležitosti
76. výročia štátnej Katolíckej akcie
Dolnokrupanská vzbura**

Termín: 19. jún 2025 o 10.00 hod.

Miesto stretnutia: obec Dolná Krupá

Program: 10.00 hod. sv. omša v Kostole sv. Ondreja
11.00 hod. prednášky v kultúrnom stredisku

12.00 hod. odovzdávanie pamätných listov
ÚPN účastníkom vzbury

12.10 hod. diskusia

12.30 hod. občerstvenie

Organizátor: obec Dolná Krupá

Spoluorganizátor: Farský úrad Dolná Krupá, ÚPN Bratislava, Regionálna organizácia PV ZPKO v Trnave

Kontakt: Vendelín Šuran 0905 159 735

Prečo tolerujeme piatu kolónu

Odpoveď na otázku, prečo sme tak veľmi rozdelení smerom dozadu, teda v hodnotení či dokonca poznaní našej minulosti, a tým aj dopredu, zrejme dávajú Machiavelli či Konfucius: „Ak chceš rozbiť národ či štát, pošli doň cudzincov a pover ich funkciami“.

Slovensko má cudzincov odpradáva, vždy k nám niekto prišiel. Naše dejiny, ale aj našu prítomnosť veľmi silno ovplyvnili českí exulanti. Po bitke na Bielej hore (1620) ich sem utieklo 6000. Používali reč podobnú našej, ba, dá sa povedať, že našu. Toto napísal český filológ Josef Jungmann v roku 1825: „Český jazyk jest odnože slovenského neb slováckeho (nad Dunajem), od něhož se za starodávna až skoro do 14. století málo lišil...“ Takže to čeština sa odklonila od slovenčiny a nie naopak. Napokon o niečom hovorí aj fakt, že Slováci vytvorili českú gramatiku (Vavrinec z Nedožier v roku 1603) a nie Česi slovenskú.

Na Slovensku sú mocné korene čechoslovakizmu, ktoré tu zapustili exulanti, ale aj ďalší, ktorí k nám prichádzali spoza rieky Moravy po roku 1918 a 1945. A objektívne musíme priznať, že osobitne ovplyvnili tých Slovákov, ktorí sa modlili v biblickej češtine až do roku 1992. **Český vplyv vrcholil za prezidenta T. G. Masaryka, ktorý programovo žiadal dehungarizovať slovenské dejiny, čo sa za pomoci Chaloupeckého či Pražáka podarilo.** Bolo to uľahčené tým, že obaja boli vplyvnými funkcionármi Univerzity Komenského. Dokázali vymazať z našej minulosti všetky vzácne osobnosti 16. – 18. storočia, čo v čase okupácie dnešného Maďarska Osmanmi po bitke pri Moháči (1526), boli jedinými skutočnými uhorskými vzdelancami. Sú ich desiatky, usilujem sa o nich pripravovať krátke videá a uverejňovať ich na youtube, aby som aspoň takto nahradil naše veľké médiá i naše školy, ktoré o nich mlčia a mlčia.

Zatiaľ čo my napríklad o Petrovi Revovi (1568 – 1622) nevieme takmer nič, naši južní susedia ho ako Pétera Révaya, rano-novovekého historika vedia a veľkolepo oslávili 400. výročie jeho úmrtia konferenciou 4. októbra 2022. Pritom Peter Reva bol slovenským básnikom, hodnostárom, vojakom a historikom. Mal rozhľad vo filozofii, ovládol viacero jazykov. Ako 30-ročný sa v roku 1598 stal dedičným županom Turčianskej stolice a s úradníkmi svojho panstva viedol korešpondenciu v kultivovanej slovenčine – podobne ako Juraj Turzo, s ktorým sa zoznámil počas bojov s Turkami pri Ostrihome. Od roku 1609 bol strážcom svätej koruny, umiestnenej na Bratislavskom hrade. V tom čase bol aj priamo zainteresovaný na zápasoch Slovákov s Nemcami v slovenských mestách. V roku 1611 bol členom komisie, ktorú palatín Turzo poveril vyšetrením sťažností krupinských Slovákov, a ktorá rozhodla v prospech Slovákov.

Po latinsky napísal dielo *O pôvode, udatnosti, víťazstve, osude svätej koruny Uhorského kráľovstva, vyše 700 rokov preslávenej udatnosťou, víťazstvom a šťastím, ktoré vyšlo v Augsburgu v roku 1613.* V ňom vôbec prvý raz v uhorskej historiografii vysoko ocenil slovanské/slovenské etnikum, jeho dlhovekosť, ako aj rolu pri výstavbe uhorského

štátu. Ako prvý uverejnil aj text *Privilégia Alexandra Veľkého Slovanom.* Alexander Veľký, kráľ macedónsky, zakladateľ gréckeho impéria, vyslovuje v ňom údajne vďaku „slávnomu pokoleniu Slovanov a ich jazyku,“ želá im pokoj a blaho od seba a od jeho „nástupcov v spravovaní sveta. Pretože ste boli vždy vo vernosti pevní, v zbraniach rázni, naši pomocníci bojovní a silní, dávame vám a zverujeme vám slobodne a na večné časy kraj od severu až po južné hranice Itálie, aby sa tam nikto neopovážal usadiť okrem vašich“. Tento text bol obľúbeným argumentom autochtónnosti Slovanov. Na tohto učeného šľachtica, baróna „de Sklabina et Blathnica“, sa odvolávali slovenskí vzdelanci už v 17. storočí, ak chceli hovoriť o starovekosti Slovákov. Na základe jeho diela vznikali neskôr národné obrany a obrodenecké koncepcie slovenských dejín. Aj známa *Apológia* Jána Baltazára Magina, označovaná za prvú slovenskú národnú obranu. Aj keď sa Matej Bel domnieval, že ide možno o podvrh, dával Revu za príklad súvekej vede.

My o Revovi mlčíme, zatiaľ čo Maďari si veľkolepo pripomenuli časy, keď bola svätá koruna umiestnená na Bratislavskom hrade, skade ju v roku 1619 dostal do majetku sedmohradský knieža Gabriel Betlen. Aj vďaka Revovi sa v auguste 1622 klenoty bezpečne vrátili na miesto úschovy, do korunnej veže Bratislavského hradu. Vychvaľujú ho ako spoľahlivého spojenca palatína Juraja Turza (Györgya Thurzóa). V rozsiahlej reportáži na webovej stránke ujkor.hu informujú, že Revovo dielo *O monarchii...* vyšlo v latinsko-maďarskom vydaní, takže je prístupné v maďarčine. Isteže, o privilégii Alexandra Veľkého Slovanom a o rozšírenosti slovanského jazyka nič.

My Maďarom vyčítame túto ich starostlivosť o uhorské reálie a osobnosti, ktoré boli v skutočnosti Slováckmi, resp. Panóncami – aj sa k tomu otvorene hlásili, namiesť toho, aby sme sa týmito osobnosťami i udalosťami pýšili. Kritizujeme ich, že maďarskú hymnu ilustrujú Bratislavským hradom. Prečo my sa naopak nepýšime Koceľovým Blatnohradom / Zalavárom? Prečo sa nestaráme o naše pamiatky my, ale opravujú ich a následne si ich privlastňujú južní susedia – napríklad Turzov dom v Betlanovciach, ktorý by sa inak rozpadol?

Prečo dopustíme, aby za nás mysleli a ovládali nás cudzinci? Teda ľudia, ktorí sami či ich predkovia pochádzajú z cudziny, ale predovšetkým majú cudzie, neslovenské myslenie a konanie. Akých vyškolila cudzina, pýšia sa absolvovaním zahraničných univerzít, ale aj rôznych kurzov v Nemecku či v Belgicku alebo v USA? Prečo majú stále aj vo verejnoprávnom médiu prednosť „odborníci“ v službách zahraničia? To naozaj nič nám nehovorí pojem „piata kolóna“, ktorý použil generál Emilio Mola v čase španielskej občianskej vojny 1936–1939? Ozbrojené sily, ktorým velil a ktoré mali dobyť Madrid, sa skladali zo štyroch skupín, po španielsky kolón. Generál vtedy oznámil, že ďalšou, „piatou kolónou“ sú ich sympatizanti vnútri Madridu, ktorí im s dobýjaním mesta pomôžu.

Marián Tkáč

Jáchymov – peklo na zemi

Pokračovanie z 1. strany

Keď chodil do meštianky, napísal mu otec dva listy, no viac sa neozval, nedal o sebe vedieť a nevrátil sa domov. Po skončení meštianky nenastúpil hneď do gymnázia, lebo sa musel starať o gazdovstvo. Vtedy bol totiž jeho brat v koncentračnom tábore. Keď sa z neho vrátil, otec začal študovať na Gymnáziu v Michalovciach. Mal silne vyvinuté národné a kresťanské cítenie a preto si v škole obľúbil profesora Štefana Hlaváča, rímskokatolíckeho kňaza.

● **To predsa nebolo nič výnimočné.**

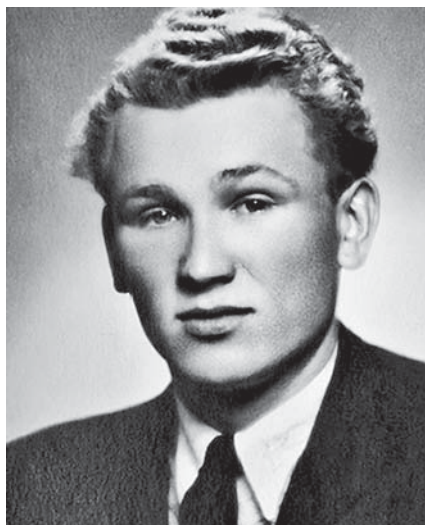
Ibaže jedného dňa, keď bol otec v treťom ročníku gymnázia, prišla po profesora Hlaváča Štátna bezpečnosť. A môj otec bol medzi tými, ktorí sa ho usilovali ochrániť. Keďže prof. Hlaváča zavreli, otec spolu s ďalším spolužiakom Jánom Lukáčom sa dohodli, že prestúpia na novootvorené Gymnázium v Trebišove, aby nemuseli maturovať v Michalovciach.

● **Čiže na bezpečnejšie miesto?**

Ako sa to vezme. V tom čase začal svoju činnosť vysielateľ Biela légia a otec s Lukáčom a ďalšími spolužiakmi sa dohodli, že založia skupinu Vlčatá Bielej légie. Chceli upozorňovať národne zmýšľajúcich a kresťansky cítiacich ľudí na hroziace nebezpečenstvo zo strany komunistického režimu. Vysielateľ informoval aj o nebezpečných konšpirátoroch, takže sa rozhodli, že budú vydávať aj letáky.

● **Otec s Lukáčom?**

Nie, Vlčatá boli dvanásťčlenná skupina. Pomáhali im aj dve dievčatá, jedna pracovala na odborovej rade, takže im tlačila letáky, dodávala papier a pomáhala im aj hospodárka kuchyne. A oni chodili po vlakoch, po dedinách a rozdávali protikomunistické letáky. Pri jednej príležitosti nejaký nový člen si zobral jeden z tých letákov a na zábate sa niekomu tým pochválil. Otec predpokladal, že cez neho sa dostali informácie o ich skupine Štátnej bezpečnosti. V decembri 1950 prišli a zaistili ich. Práve pred maturitnými skúškami.

Michal Pleceník, maturitná fotografia, ktorá sa na tablo nedostala.

Foto archív

● **Nasledovalo vypočúvanie...**

Najskôr v Trebišove, potom v Košiciach, v Bratislave a na Pankráci v Prahe. Deviatich odsúdili za vlastizradu, ostatných za napomáhanie. Ján Lukáč dostal 12 rokov, ako šéf skupiny, otec ako jeho zástupca 8 rokov. Dohromady ich odsúdili na 52 rokov. Otca okamžite deportovali do Leopoldova. Dostal sa do tkáčovne. No nezostal tam dlhšie, vzápätí ho v dobyťáku previezli do Jáchymova. Tam ho zaradili do bane doľovať uránovú rudu. Viem, že bol v táboroch Prokop a Bytíz. Dennú normu mali narúbať rudu v dĺžke 150 cm a keď to nespĺnili, museli stáť v mraze dve hodiny. Dalo sa čakať, že sa to prejaví na zdraví, chytil zápal pľúc.

● **Dostal sa z toho?**

Hej, odviezli ho do väzenskej nemocnice v Karlových Varoch, no poškodenie pľúc bolo také, že už nemohol fárať pod povrchom. Ibaže napriek nariadeniu, že môže robiť iba práce na povrchu, omylom ho znovu poslali pod zem. No a zdravie sa mu zhoršovalo a až neskôr prišli na to, že nemal robiť v bani.

● **Hovoril otec o tom, čo prežil vo väzení?**

Až po roku 1989. Spomínal, že aj keď na Vianoce dostali kapra, hneď na to mali každé dve hodiny nástup. A keď sa niekto pokúsil o útek, zvyčaj-

ne ho priniesli postreleného a väzni museli okolo neho pochodovať.

● **Vedenie väznice ignorovalo odporúčanie lekárov, že otec nemá pracovať v bani?**

Po čase ho odvelili do lavy, ale zdravie už bolo narušené. Tam to mal už lepšie, pracoval, tuším, ako skladník alebo niečo také.

● **Vraveli ste, že otec hovoril o väzení až po roku 1989. Dovtedy ste nevedeli, že bol politickým väzňom?**

Vedel aj nie. Od otca nie, doma sa o tom nehovorilo. Ale v škole mi kamarát ukazoval fotku, na ktorej bol otec a hovoril mi, tvoj otec sedel. Zrejme mu to povedali rodičia.

● **Ako to na vás zapôsobilo? Kedy sa otec dostal z väzenia?**

Po štyri a pol roku, v roku 1955. Jeho mama každú chvíľu písala žiadosti o milosť. Ba aj jeho brat, ktorý sa s novým režimom celkom dobre zžil. Vypisovali aj miestni komunisti, veď vždy sa našiel niekto ochotný. A v tom roku, keď sa vrátil z väzenia, sa aj oženil. Mama bola od neho o deväť rokov mladšia, ale asi mu rozumela, lebo výchovu dostala v kláštore sv. Terezy. Chodila tam, kým ho nezrušili. Ešte nejaký rok-dva chodila do cirkevnej školy, kde mali mníšky, no potom ich zrušili a navštevovala normálnu štátnu školu. Takže tiež bola silne nábožensky založená. Myslím si, že na dedinách to bolo bežné.

● **Otca ako prijali v dedine?**

No, tri mesiace si nevedel nájsť robotu, ale potom ho zamestnal nejaký známy v pozemných stavbách ako robotníka. Pomocou známych si urobil maturitu i nadstavbové štúdium, stavebnú priemyslovku. Zamestnal sa v Agrostave, ale v roku 1959 mu diagnostikovali tbc pľúc, musel sa ísť liečiť do Vyšných Hágov. Trvalo to pol roka. Aj fajčiť prestal.

● **Zmenilo otca väzenie?**

Nie, nikdy netajil svoje náboženské presvedčenie. Jeho priamy šéf bol vedúci komunistickej strany v podniku. Na stavbách pri kolaudácii sa občas popíjalo a šéf mu pritom ustavične pri-

pomínal: „Zajtra idem pred kostol, neopováž sa tam ísť. Zapišem ťa.“ Ale otec sa nebál. Ja som samozrejme chodil na náboženstvo. Bol som na prvom sv. prijímaní i na birmovke. Keď som vyplňoval formuláre na náboženstvo, vždy som napísal áno, hoci ma učitelia upozorňovali, aby som to nepísal. Mal som šesť rokov, keď sme sa presťahovali zo Sliepkoviec do Michaloviec, kde rodičia postavili dom. Keď som chodil do základnej školy občas mi niektorý zo spolužiakov, ktorých otcovia študovali v minulosti s mojim otcom, doniesli fotku. Bol na nej otec v košeli Hlinkovej mládeže, na rukáve so slovenským znakom. Chlapci mi hovorili, vidíš, čo robil tvoj otec? Veľmi som tomu nerozumel, nevzrušovalo ma to, faktom je, že otec mal silné národné povedomie.

Na meštianke v Michalovciach bol jeho triednym učiteľom Pavol Horov. Ja som mal tiež to šťastie, keďže mojím triednym učiteľom na gymnáziu bol významný zemplínsky básnik profesor Mikuláš Kasarda. A podobne aj počas základnej školy som mal triednu učiteľku pani Hákovú, späť s významnými literátmi Zemplína. No a starý otec z matkinej strany bol typický hrdý slovenský sedliak. Samostatný, mal krčmu aj pečiatku murárskeho majstra, staval domy dokonca v Karlových Varoch. Odmietol vstúpiť do družstva, tak mu komunisti všetko zobrali.

● Ako to bolo s vami? Nemali ste pocit, že ste iný?

Na základnej škole som mal triednu učiteľku, ktorá ma varovala vždy, keď som sa hlásil na nejaké aktivity trvajúce viac dní. Učila ešte môjho otca, tak ma vystríhala, že môžem niečo vyviešť, otec bol zavretý a budem mať problém. Myslím si, že ma chránila. Ale nikdy mi nebránila zúčastniť sa na školských podujatiach. Upozorňovala ma tiež, aby som si nedával prihlášku na náboženstvo, čo som pravidelne ignoroval. Potom ma prekvapilo, že ma neprijali na gymnázium, hoci som bol vždy vyznamenaným žiakom. Nebol som remeselne zručným takže nejaké učilište neprichádzalo do úvahy. Napokon na odvolanie a nejaké kroky ma prijali. A zistil som, že niektorí spolužiaci neboli schopní ani zopakovať ve-

Michal Pleceník (vľavo) s Jánom Lukáčom založili organizáciu politických väzňov v Michalovciach. Foto archív

tu po učiteľovi. Znova som patril medzi najlepších žiakov a štúdium bolo celkom pokojné. Ale keď som si dal prihlášku na vysokú školu do Banskej Bystrice na cestovný ruch, tak opäť pre nedostatok miesta ma neprijali. Počkal som si rok a opäť ma pre nedostatok miesta na tú istú vysokú školu neprijali. No navrhli mi, že ak chcem, môžem nastúpiť do Bratislavy na Vysokú školu ekonomickú, odbor národné hospodárstvo. Tak som nastúpil a štúdium úspešne ukončil.

● Starého otca z otcovej strany ste nepoznali, keďže žil v USA. A starý otec z matkinej strany ako prežíval zmeny režimov?

Ani starý otec ani moji rodičia nedali dopustiť na prvú Slovenskú republiku. Starý otec spomínal, ako v tom čase skrýval u seba v stodole manželov Židov. Po vojne sa už neohlásili. Alebo vravel, že keď oral na poli, prišli k nemu nejakí chlapi so samopalmi, čo išli cez dedinu a povedali mu, ideš s nami do povstania. „Ja nejdem, mám tu gazdovstvo“, vzpíeral sa. No oni ho zobrali a v noci, pred Banskou Bystricou, keď spali im utiekol a vrátil sa domov. Na povojnové obdobie nespomínal v dobrom. Do družstva museli vstupovať pod nátlakom hlavne tých, čo nemali žiadne gazdovstvo a mnohí z nich si potom vybavovali účty s úspešnými gazdami, medzi ktorých patrili aj starý otec. Keď komunisti tlačili ľudí do družstva, viacerí gazdovia prišli za starým otcom po radu. Či on vstúpi alebo nie. A podľa toho sa zariadili.

● Dožil sa otec roku 1989?

Áno, zomrel v roku 2004. Spolu s pánom Lukáčom založili v Michalov-

ciach pobočku KPVS. Lukáč sa stal predsedom a obaja sa stali členmi KDH. Stretli sa s Jánom Čarnogurským, verili mu. Nakoniec sa však rozkmotrili, lebo Lukáč odišiel za Srholcom, s ktorým sa poznal a otec zostal v ZPKO a stal sa predsedom. No kamarátmi zostali napriek tomu ďalej. Dokonca máme na Širave vedľa seba záhradné chaty.

● Po otcovej smrti ste prevzali štafetu?

Asi tak. Na začiatku nám bývalý okresný národný výbor dosť vychádzal v ústrety. Ponúkli nám kanceláriu na činnosť, neskôr nás z nej vyhodili. Nepodporujú nás, v minulosti to bolo iné. Dnes pravidelne oceňujú bývalých komunistov za ich dlhoročnú činnosť a na bývalých politických väzňov si ešte nespomenuli. Keď som začal zastupovať otca a zúčastňovať sa schôdzi v bratislavskej centrále, veľmi som si obľúbil vtedajšieho predsedu ZPKO Jozefa Vicena. Bol zakladateľom Bielej légie. Mal celkom iný prístup k filozofii práce organizácie politických väzňov ako jeho nasledovníci. Trocha niektorým členom zazlieval, že viac času sa venujú finančnému odškodneniu ako samotnej podstate komunistickej ideológie. Dožadovali sa odškodnenia, ale pre neho peniaze neboli prioritou, ale vystupovať proti hrôzám komunizmu a upozorňovať na jeho súčasné nebezpečenstvo. Zrejme v tom čase bolo peňazí na činnosť dosť. Dnes o ne bojujeme, aby sme prežili a zachovali svedectvo na dobu komunistického teroru.

Eva Zelenayová

Svätopluk a vznik Strednej Európy – V. časť

Príklad Germanie a Galie

Význam príťažlivosti dominantne zdieľaného jazyka ako jedného z primárnych identifikačných znakov širších komunít, mal poslúžiť ako základ pre vytvorenie väčších politických konceptov kresťanského impéria 9. storočia (*Imperium Christianum*). Po rozdelení obnoveného Rímskeho impéria zmluvou vo Verdune v roku 843 sa tiež uplatnil u dvoch dominantných subjektov pôvodne jednotnej Franskej ríše. Do dobovej terminológie okrem prirodzeného a jazykovo neutrálneho delenia na Východofranskú a Západofranskú ríšu sa postupne celkom jasne vkradlo aj označenie týchto kráľovstiev odvodené od dvoch dominantných komunikačných nástrojov na ich teritóriách.

Takto sa už Ľudovít II. tituloval ako rex Germaniae, respektíve *Germanorum*. Z toho najneskôr v časoch neskorých Otovcov bol odvodený nový titul východofranských kráľov *rex Theutonicorum*. Pritom aj tu, rovnako ako v prípade dobového Anglicka, treba podotknúť, že *Regnum Theutonicorum* tvorili politické a kultúrne subjekty s často veľmi diverznými historickými a kultúrnymi tradíciami, navyše často proti sebe naladené. Za všetky spomeniem iba tradičný antagonizmus Bavorov a Sasov. Podobne na tom bola aj západná časť impéria, ktorá sa zvykla od druhej polovice 9. storočia tiež titulovať *Regnum Galiae*, teda Kráľovstvo Galia, Galské kráľovstvo, s dominantným starofrancúzskym jazykom.

Koncept vyšších politických jednotiek kreovaných na základe prevládajúceho jazyka sa nakoniec presadil aj na sklonku ďalšieho storočia v rámci politiky Otovcov známej ako *Renovatio Imperii Romanorum*, teda obnovenie Rímskeho impéria. Impérium malo byť Tetrarchiou tvorenou štyrmi provinciami Galiou, Germániou, Itáliou a Sclaviniou. Veľmi dobre to ilustruje iluminácia z Otovho evanjeliára zhotoveného okolo roku 1000.

Prečo je lepšie namiesto Veľkej Moravy používať termín Kráľovstvo Slovenov

Na pozadí tohto expoé sa priam núka povedať, že existujúci model aplikovali rímski „ideamakeri“ aj pre priestor, v ktorom ako komunikačný nástroj číslo jeden fungovala praslovančina. Zhodou historických okolností sa táto časť Európy značne prekrývala s územím bývalého Ilyrika. Ale nielen, keďže je známe, že jazykový areál praslovančiny zasahoval aj viac na sever do priestorov bývalého Barbarika. Teda práve tam, kam od roku 874 expandoval Svätopluk. Ideovými nástrojmi tejto expanzie bol rímsky katolicizmus a šírenie Slova v staroslovenčine. Prinajmenšom do času, kedy jej používanie limitoval pápež Štefan V. listom *Quia te zelo fidei*.

Oslovenie rex Sclavorum teda korešponduje s dobovými predstavami pápežskej kúrie i cisárstva o usporiadaní kresťanskej Európy. Navyše, a tu by som videl určitý rozdiel s viac západnými časťami Európy, zohľadňuje vedomie jeho nositeľov. V posolstve, ktoré malo byť koncipované podľa *Života*

svätého Metoda na dvore „slovenského“ kniežata Rastislava za účasti Svätopluka si možno prečítať vetu: „...ale my Sloveni, prostý ľud, nemáme kto by nás naučil pravdu a vysvetlil zmysel.“

Autoidentifikácia korešponduje aj s dobovou pápežskou a ríšskou nomenklatúrou, ktorá územie okolo stredného Dunaja nazýva latinskými variantami *Sclavinia* (*Sclavania/Slougensin/Sedavia*...). Takto ju tiež nazýva autor *Povesti dávných liet* – „Slovenská zem“. Namiesto nepresného a neskoršieho pomenovania Veľká Morava, je teda potrebné používať prinajmenšom pre obdobie panovania Svätopluka I. dobový termín *Regnum Sclavorum*, teda Kráľovstvo Slovenov. Takto sa zhodou okolností tiež volá jedno stredoveké dielo, ktoré najviac velebí Svätopluka. O ňom však nižšie.

Asi toľko je treba pochopiť, ak chce niekto vedieť, čo sa vlastne pod termínom Rex Sclavorum, v jeho druhej časti odvodenej od Sclavi = Sloveni/Slovani skrýva. Sumárne – v širšom slova zmysle je to určitá abstrakcia rímskych právnikov vytvorená na základe najrozšírenejšieho jazyka v tejto časti Európy. Pri takomto chápaní sem patrili rovnako Srbi, ako Chorváti či Bulhari, ale aj Slezania, Vislania či Lendzania alebo Dulebania (Volyňania). V užšom slova zmysle to bol však ľud, *populus*, medzi Karpatami a Dunajom, ktorý sám seba takto nazýval.

Politicky však, ako na to poukazuje list Gloria in excelsis (Deo), tu na konci 60. rokov 9. storočia vládli kniežatá Rastislav, Svätopluk a Kocel. Všetky tri kniežatstvá sa podarilo zjednotiť Svätoplukovi v roku 884, keď od Arnulfa dobyl pôvodné Pribinovo a Kocelovo Zadunajské – Panónske kniežatstvo.

Kým expanzia na sever a severovýchod od Beskyd a Karpát bola pre Svätopluka a jeho Moravanov z hľadiska dobového medzinárodného práva bezproblémová, problematikou sa javila pôvodná časť rímskeho plánu, totiž obnovenie rímskej cirkevnej zvrchovanosti nad starou Panóniou. Jej obsadenie Svätoplukom však bolo pre obe strany strategicky dôležité z niekoľkých dôvodov.

Prvým je bezprostredné nadviazanie komunikačného kanálu s Rímom po starej rímskej ceste Ptuj – Cividale – Benátky. Druhou je dobovo populárna stratégia nových vládncích rodov Európy získať svoj legitimizačný kapitál aktívnou účasťou na anticirkon, najmä kresťanskom dedičstve. Správnosť tohto postupu preveril tvorca súčasného Occidentu Karol Veľký († 814), ktorý sa z *rex Francorum*, teda kráľa Frankov stal v Ríme *imperator Romanorum* – cisárom Rimanov. Pre Svätopluka to znamenalo aktívne vstúpiť do súradníc toho, čo sa volá *Orbis Romanus* – teda Rímsky svet.

Vstupenkou do starého slávneho sveta bolo dobytie rímskej Panónie. Tu totiž mohol nielen prakticky nadviazať na staršie rímske tradície, ale tiež aktívne využiť to, čo pred ním vytvorili Pribinovci zveľaďujúci odkaz v 9. storočí mimoriadne populárneho svätca a mátyra Hadriána z Nikomédie.

Martin Homza

Ján Vojtaššák: Môj životopis

Vydal Dejepisný spolok v Bytči, 2025, 160 s.

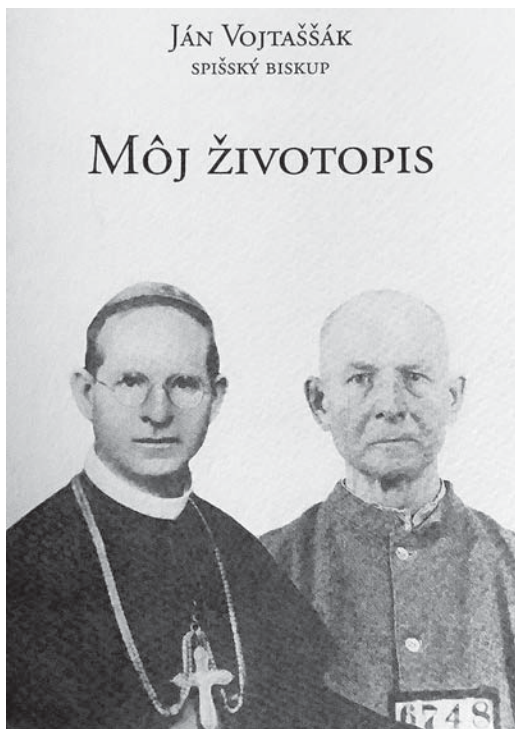
Dejepisný spolok v Bytči, ktorý v roku 2025 vydal publikáciu *Môj životopis* politického väzňa komunistického režimu, spišského biskupa Jána Vojtaššáka, tým pripomenul, že sme tomuto vzácnemu človeku veľa dlžní. Publikácia ukázala, že dosiahnutý stupeň poznania na prenasledovanie Katolíckej cirkvi, kresťanov komunistickým režimom, nie je ukončený proces. Napriek tomu, že biskup Ján Vojtaššák bol začiatkom deväťdesiatych rokov politicky rehabilitovaný, doteraz pretrvávajú dôsledky jeho nespravodlivého odsúdenia.

Už tridsať rokov čakáme na proces jeho blahorečenia, na ktorý dal podnet sám pápež Ján Pavol II. pri svojej apoštolskej ceste na Slovensko, v Levoči na Mariánskej hore v roku 1995. Brzdený je tými, ktorí ako v príbehu z evanjelia, hľadajú smietku v oku iného, ale sami nevidia vo vlastnom oku brvno.

A tak je na mieste otázka smerom k Ústavu pamäti národa, ktorý vehementne intervenuje proti Jánovi Vojtaššákovi kvôli návrhu samosprávy, pomenovať po ňom námestie v Dolnom Kubíne. Ako má preskúmanú problematiku prenasledovania Katolíckej cirkvi, osobitne kňazov? Aké kritéria má tento ústav pre mučenie v komunistickom režime?

Biskup Ján Vojtaššák porovnáva väzenie pre politických väzňov v posledných rokoch Uhorska s podmienkami pre politických väzňov v komunistických väzeniach. Za uhorského maďarizačného režimu bol politický väzeň zbavený osobnej slobody, ale mohol študovať, čítať čo chcel, písať, mal právo na papier, písacie potreby, osobné návštevy, mohol si objednávať stravu. Za komunistického režimu to bol iba toaletný papier čo mohol mať väzeň. Našťastie pamäť národa sa uchováva aj v autobiografiách, aj životopisom napísaným biskupom Jánom Vojtaššákom. Mám nádej, že aj pre ÚPN sa stane historickým prameňom poznania, príspevkom k úcte k tomuto trpiteľovi za vieru. Politické procesy falšovali osobný život súdeným kňazom. Možno aj to viedlo biskupa Vojtaššáka k napísaniu knihy *Môj životopis*.

V núdzi túžba po večnosti zušľachťuje človeka, ak nachádza prameň v Bohu. Vojtaššák je vystavený golgote politického väzňa. Odmietaním akejkoľvek útechy zvonku, má vzbudiť túžbu iba po tomto svete. Tak vyzerá vyrobené pokušenie totalitou. Technológia na zlomenie človeka. Väzený biskup adresuje túžbu po večnom živote Bohu. Jeho

protivníci túžbu po večnosti vrhajú do konečných vecí. Chcu ich urobiť večnými a takto chápajú aj nespravodlivé politické procesy, týranie ľudí, ako večné a nikdy nemenné. Sú presvedčení, že svet je iba v rukách ľudí, ako sú oni a nikdy nedôjde k prehodnoteniu ich vlastného správania. Dnes už poznajú pravdu, sú vo večnosti. Urobili najhorší možný obchod so svojou dušou. Ešte horší ako Faust, keď zapredal dušu Mefistovi. Žijeme opäť Faustovské časy, keď sa ponúka možnosť predať svoju dušu. Symptómom toho je aj skutočnosť brzdenia procesu blahorečenia Božieho služobníka Jána Vojtaššáka. Napriek dramatickým udalostiam z textu a životného príbehu vane pokoj srdca a pokora.

Úvodné slovo ku knihe napísal a vecnými poznámkami text

vybavil významný, tiež diskriminovaný slovenský historik prof. F. Vnuk. Redakčne knihu pripravila E. Šebová. Kniha má 160 strán, vrátane obrazových príloh. Otec biskup v nej chronologicky popisuje každodenné udalosti života. Ale aj existenčné udalosti svojho života, svoje postoje, hodnotenia a názory. Napríklad ako kňaz ešte v čase Uhorska, kedy sa pod maďarizačné zákony dostali aj cirkevné školy, na upozornenie, že učí náboženstvo v Žaškove na Orave po slovensky, odpovedal, že tak bude robiť aj keby tam sedel sám minister školstva (Aponyiii).

Po komunistickom puči v roku 1948 bol ŠtB vylákaný z bytu a odvezený do väzenia v Ruzyni v Prahe. Vyšetrovanie charakterizuje, že išlo o zdeptanie človeka, časté spojené so sadizmom, trýznením až do telesného ožobráčenia a duševného zničenia. Vyšetrovanie spôsobovalo aj nervové zrútenie vyšetrovaných. Dodáva, že komunistický fanatizmus je hrozný. Píše, že je to o zlom duchu. Konštatuje, že taký človek je poľutovaniahodný, ale posadnutý vierou v komunizmus aj nebezpečný.

Kniha je významným pramenným materiálom pre mapovanie udalostí spojených s polstoročnou nezákonnosťou na Slovensku. Patrí k tým autobiografiám, ktoré sú ako kamene uholné. V závere knihy, napísanej na nútenom pobyte na „slobode“ v Senohradoch pri Prahe píše, že nevie, či aj tento čin, napísanie životopisu, nebude raz posudzované ako trestný čin. Kniha *Môj životopis* biskupa Jána Vojtaššáka dokumentuje jeden z mnohých kladných vzorov v našich dejinách.

Stanislav Hvozdič

STALO SA

2. júna 1609 sa v Šuranoch narodila Žofia Bosniaková. Je najznámejšou historickou osobnosťou, ktorá žila na hrade Strečno. Bola manželkou Františka Vešeléniho. Pre svoje dobré skutky a pomoc chorým a chudobným bola nazývaná aj Svätica zo Strečna. Zomrela ako 34-ročná v roku 1644. V krypte hradu Strečno je umiestnená hlinená kópia Žofiinej múmie.

2. júna 1848 sa zišlo v Prahe 340 osobností slovanského sveta z toho 20 Slovákov na Slovanskom zjazde. Napriek nejednotnosti jednotlivých národov zjazd sa dohodol na *Manifeste zjazdu Slovanského k národom Európskym*, ktorého hlavnou myšlienkou bolo právo na sebaurčenie národov.

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtáššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zaviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

3. – 4. júna 1976 sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do vládnej organizácie Pacem in terris.

4. júna 1920 bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921.

6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

9. júna 1972 zomrel rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný.

10. júna 1949 sa z iniciatívy osobitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlastneckých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa. Československé štátné dráhy (ČSD) fingovanou chybou na lokomotive sa postarali, aby osobný vlak z Bratislavy do Trnavy s mnohými veriacimi dorazil do Trnavy takmer s hodinovým meškaním. Železnice samozrejme na pokyn zhora postupovali podobne ako roku 1949, keď v Trnave svätili biskupov Ambróza Lazíka a Róberta Pobožného. V deň

ich vysviacky (14.8.) osobné vlaky ani rýchliky v Trnave nezastavovali.

13. júna 2009 sa konala posviacka Katedrály sv. Šebastiána v Bratislave – Krasňanoch, ordinariátu OSaOZ SR.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí bolševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-bolševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých bolševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

16. júna 1944 Američania prvýkrát bombardovali Bratislavu.

17. júna 1913 sa v Žabokrekochoch narodil Karol Murín, slovenský publicista, tajomník Jozefa Tisu. Kniha *Spomienky a svedectvo* vyšla prvýkrát v Kanade, jej druhé vydanie na Slovensku v roku 1991. Historik Milan Stanislav Ďurica o knižke napísal: „...buď vďaka dr. Karolovi Murínovi za toto jeho SVEDECTVO! Bez neho boli by sme citeľne chudobnejší.“

19. – 21. júna 1970 sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto tovej strešnej organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti s ostatnými slobodnými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiť ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpútali druhú svetovú vojnu.

22. júna 2013 odhalili pamätník sv. Cyrila a Metoda v maďarskom Zalaváre, niekdajšom Blatnohrade, sídelnom meste Pribinu. Autorkou bronzového súsošia sv. Cyrila a Metoda je akademická sochárka Ľudmila Cvengrošová. Originál tohto monumentálneho diela zdobí areál Nitrianskeho hradu v Nitre. Na podstavci pamätníka sa uvádza: „Na pamiatku nitrianskeho

kniežaťa Pribinu (+861), ktorý sa zaslúžil o kristianizáciu našich predkov na území Blatnohradu, a jeho syna panónskeho kniežaťa Kocela (+876), podporovateľa evanjelizačného a kultúrneho diela svätých slovanských apoštolov Cyrila (+869) a Metoda (+885), spolupatrónov Európy. Pamätník postavila Slovenská samospráva v Budapešti s pomocou Slovenskej republiky.“

27. júna 1919 bola v Bratislave založená Univerzita Komenského.

27. júna 1968 po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Česko-Slovensku právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

28. júna 1914 bol v Sarajeve spáchaný atentát na Františka Ferdinanda, následníka rakúsko-uhorského trónu. Atentát je považovaný za jednu z príčin prvej svetovej vojny.

28. mája 1953 sa narodil Ján Orosch, ktorý bol 11. júla 2013 menovaný za trnavského arcibiskupa.

29. júna 1913 sa v Michalovciach narodil kňaz – misionár, básnik, prekladateľ, pedagóg Gorazd Zvonický, vlastným menom Andrej Šandor. V Michalovciach ho zastihla proticirkevná kampaň. V noci z 13. na 14. apríla 1950 sa po zatknutí dostal do izolačného tábora pre duchovných v Podolínci. Tu spolu so stovkami iných rehoľníkov strávil niekoľko tvrdých mesiacov. V auguste 1950 sa mu podarilo z tábora ujsť a 22. októbra 1950 tajne prešiel hranice cez rieku Moravu a odišiel do emigrácie.

30. júna 1919 maďarské bolševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

30. júna 1993 Slovenská republika bola prijatá do Rady Európy.

V júni 1949 sa konal masívny odpor veriacich proti zatýkaniu kňazov. Komunistická moc použila proti nim násilie, mnohí dostali dlhoročné tresty, ba došlo aj k strate na životoch. Bacúch (15. a 23. júna), Liesek (19. júna), Raková (19. júna), Zliechov (19. júna), Drahovce (20. a 21. júna), Čadca (23. júna), Brusno (23. júna), Levoča (25. a 26. júna), Komjatná (24. a 25. júna), Veľké Úľany (26. júna), Dlhé nad Cirochou (25. a 26. júna), Huncovce (28. júna), Dolná Krupá (30. júna). Podľa ÚPN vzbúr bolo oveľa viac, boli spojené s púťami alebo zatýkaním kňazov.

PRIPOMÍNAME SI

V júni si pripomínáme významné životné jubileá týchto našich členov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

40 rokov

Lucia Pfeifer, Bratislava 14.6.1985

60 rokov

Anton Čulen, Bratislava 7.6.1965
Zuzana Vavrílová, Bánovce nad Bebravou 25.6.1965

65 rokov

Lubomír Červenák, Žiar nad Hronom 4.6.1960

75 rokov

Vojtech Bednár, Trstená 3.6.1950
Eleonóra Grosmanová, Lučenec 18.6.1950

83 rokov

Klára Brodňanská, Ružomberok 6.6.1942
Františka Jancová, Ilava 23.6.1942

84 rokov

Mária Šaulíková, Lužianky 9.6.1941

85 rokov

Eva Bielíková, Bánovce nad Bebravou 6.6.1940
Marta Krištofčíková, Bratislava 6.6.1940
Marta Dzurová, Trebišov 8.6.1940

86 rokov

Štefánia Krajčovičová, Nemšová 20.6.1937

88 rokov

Pavel Izakovič, Leopoldov 28.6.1937

89 rokov

Mária Tkáčiková, Heľpa 21.6.1936
Ing. Alžbeta Čučiaková, Kysucké Nové Mesto 24.6.1936

90 rokov

Ida Nayová, Pezinok 15.6.1935
Vladimír Willweber, Banská Bystrica 18.6.1935

95 rokov

Štefan Bauman, Bratislava 28.6.1930

96 rokov

Ján Cingel, Trenčín 8.6.1929

99 rokov

MUDr. Oľga Páleníková, Bratislava 21.6.1926

103 rokov

Mária Marónová, Bratislava 15.6.1922

*Jubilantom
srdečne
blahoželáme*

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava	50 EUR
Michal Malatinský, Bratislava	10 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava	20 EUR
Ing. Stanislav Porubčan, Dubnica nad Váhom	50 EUR
Viliam Horák, Bánovce nad Bebravou	5 EUR
Anna Mesárošová, Nitra	50 EUR
Mária Balážová, Nitra	50 EUR
Eleonóra Jedličková, Bánovce nad Bebravou	20 EUR
Martin Lacko, Modrová	20 EUR
Anna Brodňanská, Košice	50 EUR
Ján Litecký Šveda, Bratislava	50 EUR
Eva Litecká-Švedová, Bratislava	50 EUR
Ing. Jozef Dečo, Bratislava	50 EUR
Elena Cicmanová, Košice	50 EUR
Pavel Mihalič, Stupava	50 EUR
Miroslav Vetrík, Bratislava	50 EUR
Anna Hrbáčková, Dubnica nad Váhom	20 EUR
Juraj Koperdák	50 EUR
Agnesa Školnová	30 EUR
Ján Hurban, Malacky	6 EUR
Dagmar Gladysová, Bratislava	10 EUR
Marko Semeš, Bratislava	76 EUR
Anna Sluková, Banská Bystrica	50 EUR
Valéria Hrnčáriková, Hlohovec	10 EUR
Ľudmila Lapáková, Čhtelnica	1 EUR
Mária Halássová, Hlohovec	72 EUR
Jarmila Filková, Hlohovec	6 EUR
Mária Horváthová, Križovany nad Dudváhom	76 EUR
Ľubomíra Kozlová, Bratislava	10 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie*

NEZABÚDAME

Už desať rokov nie je medzi nami **Rudolf Vacula**, člen RO PV ZPKO v Nitre. Jeho pamiatka je však stále medzi nami. V deň výročia smrti, 24. apríla 2025, sme na cintoríne v Krškanoch položili kvety na jeho hrob, zapálili sviečky a najmä pomodlili sme sa za jeho pokojné odpočívanie. Nezabúdame na jeho utrpenie pre vieru a nádej, ktorú medzi nami pestoval. **Alžbeta Loudová s manželom**

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort nebude financovať náš časopis Svedectvo a súčasné vedenie rezortu zrejme nedopatrením rozhodnutie bývalého vedenia MV SR nezrušilo. Preto aj naďalej sme odkázaní na Vašu pomoc, bez ktorej vydávanie Svedectva nie je možné zabezpečiť. Výšku štátnej dotácie síce súčasná vláda vrátila na úroveň spred vlády Igora Matoviča, ibaže stále zostáva v platnosti zákaz financovať z nej aj vydávanie Svedectva. Znovu sa obraciame na Vás s prosbou, vyhládať vo Vašom

okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíni by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujú na tel. číslo: 02-52 63 81 56.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

PREDVOLANIE V TRESTNEJ VECI.

Obžalovaný

Michal Pleceník, t.č. vo väzbe
v TU

Hlavné pojednávanie v trestnej veci proti Vám
pre protištátnu činnosť
je určené na ...

deň 18. júna 1951 o 8.30 hod.

porotná sieň
do miestnosti č. dvorí 110/IX budovy Justičného paláca na Záhrad-
níckej ulici č. 6. v Bratislave.

Vyzývate sa, aby ste súdu do 3 dní oznámili spôsobilého
obhájcu. Ináč Vám obhájcu určí súd, ak jeho účasť je povinná. Pro
~~... ...~~ v uvedenej lehote vonajou nezvolíť, ustá-
novujem Vám za obhájcu z úradnej povinnosti Dr Štefana Krála
advokáta v Bratislave.

Vyzývate sa, aby ste pred termínom hlavného pojednávania
oznámili súdu dôkazy, ktoré žiadate vykonať na hlavnom pojednávaní.
Ak doručená žaloba obsahuje obvinenie trestného činu, na ktorý zákon
ustanovuje trest dočasného odňatia slobody na viac ako 5 rokov v
hornej sázbze trestu a ak ste boli už vypočutý, hlavné pojednávanie
sa bude konať aj keď sa napriek doručenému predvolaniu neustanovíte
na pojednávanie.

Štátny súd odd. v Bratislave,

dňa 21. mája 1951.

Dominik Turčan,
za správnosť, vypočutí,
vedúci kancelárie